

Sameskolstyrelsen årsredovisning 2014

Riksrevisionen har granskat Sameskolstyrelsens årsredovisning, daterad 2015-02-23. Syftet har varit att bedöma att:

- årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande regelverk,
- den ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet, finansiering och finansiella ställning,
- resultatredovisningen är förenlig med övriga delar,
- ledningen efterlevt de föreskrifter som är tillämpliga för användning av anslag och inkomster, samt

Vi har införskaffat en förståelse av den interna styrning och kontroll som bedömts vara relevant för revisionen för att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår förståelse av den interna kontrollen är därmed begränsad och syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll. De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat under revisionen och som bedömts vara tillräckligt viktiga att rapportera till ledningen.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa ledningens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2015-06-23 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Sameskolstyrelsen är en relativt liten myndighet med begränsade administrativa resurser. Det är ofta en och samma person som utför flera arbetsmoment i en process och möjligheten att fördela arbetsuppgifter är begränsad. Det saknas skriftliga kompletta och uppdaterade process- och rutinbeskrivningar för väsentliga processer. Avsaknad av detta gör myndigheten personberoende och sårbar vid exempelvis personförändringar.

Vid granskning av årsredovisningen uppmärksammades ett flertal fel. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felen sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Omfattningen av antalet fel visar dock på att det finns brister i rutiner för avstämning och dokumentation av huvudbokskonton samt i myndighetens dokumentation och kvalitetssäkring av

DNR: 32-2014-0530

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2015-05-19

resultatredovisningen. Boksluts- och årsredovisningsarbetet 2014 har varit särskilt turbulent både inom kansliet och i nämnden, bl.a. beroende på uppkommen situation vid rekrytering till en av sameskolorna.

Flertalet av våra iakttagelser och rekommendationer i denna revisionsrapport har rapporterats tidigare både muntligt och skriftligt till myndigheten och dess ledning.

1. Brister i den interna styrningen och kontrollen i väsentliga processer

Med begreppet intern styrning och kontroll menas att myndighetsledningen fullgör ansvaret för verksamheten, dvs fullgör de krav som framgår av §3 myndighetsförordningen (Myndighetsförordning (2007:515)). Kraven utgörs av att verksamheten ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och förpliktelser genom EU medlemskap, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Brister i den interna styrningen och kontrollen har under 2014 identifierats i bl.a. myndighetens process för; fakturering, upphandling och inköp, löner respektive inventering. Riksrevisionen har senast 2012 rapporterat brister avseende intern styrning och kontroll i en revisionsrapport (DNR: 32-2012-0736). I Sameskolstyrelsen svar till Riksrevisionen (Dnr 28/2013, P100) framgick bland annat att ett arbete för att åtgärda bristerna skulle påbörjas under 2013. Ett arbete har påbörjats inom myndigheten och i svar på uppdrag i regleringsbrev för år 2014 redogörs för påbörjat arbete med processbeskrivningar (DNR 0037-2014, P100, daterad 2014-01-21). Under revisionen 2014 har vi inte noterat någon fortsatt utveckling mot förbättrad intern styrningen och kontroll inom myndighetens väsentliga processer.

Sameskolstyrelsen är en relativt liten myndighet med begränsade administrativa resurser. Ledningen utgörs av en nämnd utsedd av Sametinget samt en skolchef som anställts av Sametinget. Kansliet utgörs av ca fyra personer/tjänster. Det är ofta en och samma person som utför flera arbetsmoment i en process och möjligheten att fördela arbetsuppgifter är begränsade. Personberoendet är därmed stort. Det saknas skriftliga kompletta och uppdaterade process- och rutinbeskrivningar för väsentliga processer. Avsaknad av detta gör myndigheten än mer personberoende och sårbar vid exempelvis sjukdom och personalförändringar.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att Sameskolstyrelsen efterlever kraven i § 3 i myndighetsförordningen.

DNR: 32-2014-0530

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2015-05-19

Riksrevisionen rekommenderar därför Sameskolstyrelsen att vidareutveckla påbörjade processbeskrivningar samt i förekommande fall upprätta skriftliga process- och rutinbeskrivningar för samtliga väsentliga processer, vilka är fler än de som omnämns i denna rapport. Av process- och rutinbeskrivningarna bör det bl.a. framgå vilka kontroller som ska utföras, vilka risker dessa kontroller täcker, när dessa kontroller ska ske och med vilken periodicitet, hur kontrollerna ska dokumenteras samt vem som ansvarar för att kontroller utförs.

I punkt 1.1 – 1.5 nedan följer specifika iakttagelser i några processer.

1.1. Fakturering

Sameskolstyrelsen har en påbörjad processbeskrivning för fakturering av avgifter. Fakturering av avgifter är en komplex rutin med många manuella inslag och flera olika typer av fakturamottagare. Under 2014 uppgick myndighetens intäkter av avgifter till 35 mnkr. Myndigheten har i flera år hyrt in en extern konsult som utfört huvuddelen av faktureringsprocessen. Under 2014 hanterades fakturaprocessen av konsult endast del av året och inte i samband med årsbokslut. I årsbokslutet sammanställdes avstämning för intäkter av avgifter i ett sent skede. Kvaliteten på nämnda avstämning kan förbättras.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att vidareutveckla respektive upprätta skriftliga process- respektive rutinbeskrivningar för fakturering av avgifter, se vidare under rekommendation till punkt 1 ovan.

Skyndsamt bör även en modell för avstämningsarbetet tas fram, vid behov med hjälp av lämpligt konsultstöd.

1.2. Inköp och upphandling

Sameskolstyrelsen har en påbörjad processbeskrivning för inköp- och upphandling. Sameskolstyrelsen köper in varor och tjänster till väsentliga belopp. Under 2014 uppgick myndighetens driftkostnader till 16 mnkr. Myndigheten gör inte systematisk uppföljning av exempelvis inköpsvolym och ramavtalsutnyttjande. Detta är en förutsättning för att kunna följa lag (2007:1091) om offentlig upphandling.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att vidareutveckla respektive upprätta skriftliga process- respektive rutinbeskrivningar för hantering av inköp och upphandling, se vidare under rekommendation till punkt 1 ovan.

DNR: 32-2014-0530

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2015-05-19

Riksrevisionen rekommenderar även Sameskolstyrelsen att utarbeta en upphandlingspolicy. Detta för att säkerställa god efterlevnad mot gällande regelverk.

1.3. Löneadministration mm

Sameskolstyrelsen har en påbörjad processbeskrivning för hantering av löner men saknar en dokumenterad lönepolicy samt rutinbeskrivningar. Löner är en väsentlig kostnad för Sameskolstyrelsen och uppgick 2014 till 46 mnkr.

Vi har även noterat att attest av representation i några fall har attesterats av en deltagare och inte av överordnad, vilket det torde vara enligt den delegationsordning vi tagit del av (bilaga 10 till nämndens protokoll 2014-02-11 – 13).

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att vidareutveckla respektive upprätta skriftliga process- respektive rutiner för hantering löner, se vidare under rekommendation till punkt 1 ovan.

Riksrevisionen rekommenderar även myndigheten att upprätta och fastställa en lönepolicy. Sameskolstyrelsen bör därutöver se över och klargör vad som gäller vid representation, förslagsvis i en representationspolicy.

1.4. Inventering

Ingen inventering har genomförts under året enligt föreskrifter till § 22 FBF (Förordning 2000:606 om myndigheters bokföring). Inventering av t.ex. kontantkassor, maskiner och inventarier ska ske i den omfattning som bedöms erforderligt för att främja tillförlitlig redovisning där relevant balanspost styrks av substans. Enligt föreskriften ska inventeringsförrättaren vara förordnad av myndigheten och denne får inte själv vara direkt ansvarig för tillgångarna ifråga.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att följa gällande regelverk, § 22 FBF, och åtminstone årligen genomföra en inventering samt förrätta ett inventeringsprotokoll. Av protokollet ska det framgå vem som har genomfört inventeringen och när. Vi rekommenderar myndigheten att upprätta och fastställa en skriftlig inventeringsrutin.

2. Brister i årsredovisningens finansiella delar

Vid granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen uppmärksammades ett flertal fel. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felen sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Omfattningen av antalet fel visar dock på att det finns brister i rutiner för avstämning och dokumentation av huvudbokskonton. Sammanhållande bokslutsbilagor till balansposter saknas, enbart vissa underliggande specifikationer/avstämningar finns upprättade och dessa har färdigställts sent under bokslutsprocessen.

Myndigheten har under de senaste två åren utnyttjat hela anslaget och viss del av anslagskrediten. Om det föreligger osäkerhet i balansposters substans och värde försvåras möjligheten till löpande anslagsuppföljning och risken för ett anslagsöverskridande ökar.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att under löpande år omgående utreda och rätta eventuella fel i redovisningen. Avstämning av balansposter bör ske löpande under året.

Riksrevisionen rekommenderar även att Sameskolstyrelsen tillämpar FBF § 20 om specifikationer till årsredovisning. Av specifikationerna till årsredovisningen ska det framgå, dels att balansräkningens poster i årsredovisningen härleds till bokföringens konton, dels att bokföringens konton specificerats samt att värdering och avstämning av konton verifierats.

3. Brister i årsredovisningens resultatredovisning

Vid granskning av resultatredovisningen uppmärksammades fel i texter och tabeller. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felen sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Omfattningen av antalet fel visar dock på att det finns brister i myndighetens kvalitetssäkring av resultatredovisningen.

Det finns ingen tydlig och dokumenterad process för upprättande av resultatredovisningen. Det saknas även en rutin för kvalitetssäkring.

3.1. Prestationsredovisningen

Redovisad prestationsredovisning i årsredovisningen behöver utvecklas för att en rättvisande beskrivning av verksamheten i volymer och kostnader ska kunna göras.

DNR: 32-2014-0530

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2015-05-19

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att Sameskolstyrelsen följer föreskrifter och allmänna råd till FÅB 3:1 gällande redovisning av utveckling av valda prestationer med avseende på volym och kostnader.

3.2. Källhänvisning, formalia mm

Informationen om verksamhetens resultat bedöms i stort vara spårbar och baserad på data, men användning av källhänvisning bör förbättras, t.ex. när tabeller baseras på statistik från Skolverket bör adekvat källa anges. Även användning av enheter i grafer och tabeller kan förbättras, i årsredovisningen har tillämpningen inte varit konsekvent.

Enligt föreskrifter till FÅB 3:1 (Förordning (2000:605) om årsredovisning och Budgetunderlag) ska resultatredovisningen avse den genomförda verksamheten och resultatet av denna verksamhet. I årsredovisningen finns flera skrivningar om att myndigheten behöver högre anslag, sådana formuleringar hör inte hemma i en årsredovisning och bör undvikas.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att Sameskolstyrelsen tillämpar kap 3 i FÅB, t.ex. föreskrifterna till § 1 om att säkerställa att informationen om resultatet är baserad på dokumenterade data och mätmetoder samt att resultatredovisningen avser genomförd verksamhet samt dess resultat.

3.3. Dokumentation och Kvalitetssäkring

I revisionen har vi inte tagit del av någon systematisk och samlad dokumentation av underlag till resultatredovisningen.

I övrigt har ett stort antal slarvfel hittats vid vår genomläsning av resultatredovisningen. Felen påverkar inte vår sammanfattande bedömning av resultatredovisningen som helhet, men felen indikerar att kvalitetssäkringen inte fungerat tillfredsställande.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att förbättra dokumentationen av underlag till resultatredovisningen och att samma principer tillämpas som gäller för övrigt räkenskapsmaterial.

Riksrevisionen rekommenderar även Sameskolstyrelsen att förbättra sin kvalitetssäkring av resultatredovisningen. Myndigheten bör utarbeta en skriftlig rutin för hur kvalitetssäkringsarbetet ska utföras, ansvarsfördelas och dokumenteras.

DNR: 32-2014-0530

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2015-05-19

Ansvarig revisor Agneta Bergman har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Mariam Abbasi har varit föredragande.

Agneta Bergman

Mariam Abbasi

Kopia för kännedom:

*Regeringen**Utbildningsdepartementet**Finansdepartementet, budgetavdelningen*